SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCV. No. 146. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, AUGUST 3, 1988 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 3-го СЕРПНЯ 1988 Ч. 146. РІК XCV.

ЗВЕРНЕННЯ

ЗАКОРДОННОГО ПРЕДСТАВНИЦТВА УКРАЇНСЬКОЇ ГЕЛЬСІНКСЬКОЇ ГРУПИ ДО УРЯДІВ КРАЇН — УЧАСНИЦЬ ГЕЛЬСІНКСЬКИХ УГОД

Ми звертаємося до вас, вельмишановні голови урядові, що поставили свої підписи під Гельсінськими Угодами — звертаємося з тривогою і надією: допоможіть спинити акт судової розправи над людьми, що ось уже протягом 13-ти років (відтоді, як відбулась Гельсінська нарада) самовіддано борються за впровадження волелюбних принципів наради в реальне життя народів СССР. За те, що вони зрозумілі ці величні принципи так, як розуміють їх усі цивілізовані народи, а не так, як того домагаються партапаратчики й генерали КГБ, кожен із цих людей відбув багато років у тюрмах і таборах смерти. Тепер їм знов загрожує брутальна судова розправа, що, безсумнівно, завершиться новими тюремними термінами або, з огляду на перебудову, депортацією за кордон. Конкретно йдеться ось про що.

У неділю, 24-го липня ц. р., львівські газети „Вільна Україна" і „Львовська правда" опублікували заяву Львівської прокуратури такого змісту:

„У ПРОКУРАТУРІ М. ЛЬВОВА

До органів прокуратури надходять численні листи і звернення громадян, трудових колективів, громадських організацій Львова та області, в яких з обуренням відзначається, що останнім часом у парку імені Івана Франка під час проведення мітингів деякі по-екстремістськи настроєні особи, серед яких Чорновол, брати Горині, Макар, Путько та інші, зловживаючи гласністю в умовах перебудови та демократизації суспільства, під виглядом критики допускали наклепницькі, образливі випади стосовно окремих партійних і радянських керівників, радянської дійсности в цілому, висловлювали ідеї, спрямовані на розпалювання національної ворожнечі та національних настроїв, підбурювали до порушення громадського порядку.

Трудящі вимагають припинити ті дії екстремістів, дати їм належну правову оцінку. Прокуратура, керуючись діючим законодавством, порушила кримінальну справу, проводиться розслідування".

Напередодні публікації, 23-го липня про це повідомило львівське телебачення. Цьому передувала низка офіційних попереджень, а також широка кампанія паплюження активістів українського національно-демократичного руху в пресі.

Посилання лавівської прокуратури на анонімних „представників народу", які нібито вимагають порушення кримінальної справи проти названих осіб — прийом аж занадто відомий у практиці совєтського судочинства. Так діяла сталінська прокуратура в 1930-их роках, а брежнєвська в 1960-их і 1970-их. Але тоді в підсудних не було 50,000 свідків, що брали участь у згаданих львівською прокуратурою мітингах. Сьогодні вони є. Шкода, що львівські „охоронці" закону не розуміють цієї істотної різниці. Тут-таки ясно видно, на чиєму боці народ.

Ні, не розпалювання національної ворожнечі мали на меті члени Української Гельсінкської Групи В. Чорновіл, брати Горині та інші, а дещо цілком протилежне: воскресіння почуття національної гідности у поневолених сталінськими сатрапами народів Совєтського Союзу, загальнолюдські уявлення про людську свободу.

Щоб у цьому переконатися, досить ознайомитися з надзвичайно важливим документом, що був прийнятий 12-го червня 1988 року в тому ж таки Львові уповноваженими Гельсінкських Груп Грузії, Латвії, Литви, Естонії, Вірменії та України. Підсумкова заява львівської наради цілком і повністю пояснює справжні причини занепокоєння багаторічного русифікатора України Володимира Щербицько-

(Закінчення на стор. 3)

ПРАВОСЛАВНІ УКРАЇНЦІ СВЯТКУЮТЬ ТИСЯЧОРІЧЧЯ

Вінніпеґ, Ман. (УПЦ в Канаді). — Підготовна праця до святкувань 1000-річчя Хрищення Руси-України завершена і самі святкування, що вважаються святкуваннями всесвітнього маштабу, підготовлені як слід.

Програма святкувань почнеться 5-го і 7-го серпня в Православному Центрі св. Ап. Андрія в Савт Бавнд Бруку, Н.Дж.; вона буде завершена в Торонто-Гамилтоні, Канада, в днях 12-го, 13-го і 14-го серпня ц.р., в День Хрищення України.

Офіційна репрезентація Української Православної Церкви в Канаді, під проводом Блаженнішого Владики Митрополита Василія, буде в С. Бавнд Бруку всі три дні. Репрезентація Української Православної Церкви в ЗСА, під проводом Блаженнішого Владики Митрополита Мстислава, візьме участь у святкуваннях в Торонто-Гамилтоні в днях від 12-го до 14-го серпня. Кінцеве Богослуження в неділю 14-го серпня в Коппс Колізіюм в Гамилтоні буде відслужене під проводом Блаженнішого Митрополита Мстислава. Передбачується, що в цих святкуваннях візьме участь увесь український православний єпископат.

Крім того, на святкуваннях у ЗСА і Канаді буде репрезентація від інших Православних Церков та церковних формацій. Константинопільський Патріярх Димітріос вітає православних українців спеціяльним ювілейним посланням і висилає свого представника.

З нагоди святкувань у Торонто-Гамилтоні відбудеться спеціяльна науково-богословська сесія Колегії св. Андрея, всеканадська духовна конференція, зустріч присутнього українського православного єпископату, а в суботу 13-го серпня на оселі „Київ" відбудеться програма молоді.

В суботу ввечорі в Гамилтоні відбудеться ювілейний бенкет з представництвом від урядових властей. В неділю, 14-го серпня, після Божественної Літургії буде другий бенкет з репрезентацією різних церковних достойників.

Божественну Літургію в неділю відспіває великий збірний хор під диригентурою Нестора Олійника, а дияконське служення виконуватиме протодиякон Юрій Корсунь з Міннеаполісу. По бенкеті в неділю, 14-го серпня, відбудеться ювілейний концерт.

Є вигляди, що так у Савт Бавнд Бруку, як і в Торонто-Гамилтоні зберуться великі маси народу, бо ювілей Тисячоліття заслуговує якнайбільшої уваги й підтримки з боку всього українського суспільства. Принагідно варто згадати, що Божественна Літургія в неділю, 14-го серпня, буде зфільмована для передачі в програмі Сі-Бі-Сі по всій Канаді.

Д-р В. Петришин повернувся з наукової поїздки до Китаю

Ню Бранзвик, Н.Дж. — Від 1-го до 21-го липня ц.р., на запрошення департаменту зовнішніх зв'язків уряду Китайської Народної Республіки, д-р Володимир Петришин, професор математики Ратґерського університету в Ню Бранзвику, Н.Дж., виголосив ряд доповідей про свої найновіші математичні результати в кількох наукових установах Китаю, в яких працюють вчені і старші студенти над різними аспектами теорії А — властивих операторів, якої д-р Петришин вважається не тільки засновником, але й головним творцем, і теорії множинно-нерозтягуючих операторів, до якої д-р Петришин вніс поважний науковий вклад в останніх кількох роках.

Д-р В. Петришин

Установи, які гостили д-ра Петришина це університети Шандонґ в місті Джінан (дві доповіді на тему множинно-нерозтягуючих операторів). Джелін в місті Чанґчун (одна доповідь на тему А-властивих операторів). Північносхідний Університет Технології в м. Шенянґ (чотири доповіді на тему існування позитивних розв'язок для широкого роду абстрактних і диференціяльних А-властивих операторів).

Кульмінаційною точкою поїздки д-ра Петришина було п'ятиденне перебування в престижевому Інституті математики Академії Сініка в Пекіні, де він виголосив доповідь про застосування теорії А-властивих операторів до розв'язування семилінійних абстрактних і диференціяльних рівнянь такого загального типу, які не можна розв'язати іншими методами чи теоріями.

Користаючи із свого перебування в Китаї та при допомозі організаторів цієї поїздки, дружина д-ра Петришина, Аркадія Оленська-Петришин, мала змогу нав'язати ближчі контакти з різними мистцями і мистецькими інституціями в згаданих містах Китаю та запізнати їх з своєю мистецькою творчістю (оригінали офортів, прозірки з олійних картин та каталоги із деяких своїх одноособових виставок в Америці, Канаді і в Европі). На її здивування, інституції, які вона відвідала, як наприклад, Люксон академія мистецтва в Шенянґу, запросила Оленську-Петришин влаштувати виставку своїх офортів в академічному році 1988-89, а президент Національної галерії Китаю в Пекіні Ґ. Жао висловив зацікавлення в можливості влаштувати в своїй галерії одноособову виставку її великих олійних картин.

Крім своєї надзвичайно щедрої гостинности, господарі поїздки подбали також і про те, щоб д-р Петришин і його дружина мали змогу запізнатися з археологічними, мистецькими і культурними цінностями, на які так багата китайська цивілізація.

Ф. КАРЛУЧЧІ КРИТИКУЄ СССР

Москва. — Секретар Департаменту оборони ЗСА Френк Карлуччі у понеділок, 1-го серпня, прибув у Москву на чотириденну візиту. Під час поїздки він побуває на летунській базі у підмосковному місті Кубінка, у розташуванні гвардійської бронетанкової Таманської дивізії, а потім вилетить у Крим, де поплиметься на поклад кількох бойових кораблів Чорноморської фльоти.

У понеділок Ф. Карлуччі виступив перед слухачами і викладачами Академії генерального штабу совєтської армії ім. Ворошилова.

Говорячи про недавні заяви М. Горбачова і начальника генерального штабу совєтської армії маршала Ахромєєва про перехід Совєтського Союзу до чисто оборонної доктрини, Карлуччі заявив, що З'єднані Стейти мають серйозні сумніви щодо щирості полібних декларацій.

„Нам дуже тяжко співставити розмови про оборонну доктрину з реальною структурою совєтської армії і з оперативною стратегією її керівництва, — сказав Карлуччі. — Не можемо ми також сумістити совєтську обіцянку не застосовувати першими нуклеарної зброї з розміщенням міжконтинентальних балістичних ракет СС-18".

Карлуччі відзначив, що значна перевага країн Варшавського Пакту у звичайних озброєннях і перш за все в танках змушує військових стратегів НАТО розраховувати лише на стримуючу силу нуклеарної зброї.

Секретар Департаменту оборони критикував постійне небажання совєтського уряду подати дійсні інформації про військові видатки, які згідно з оцінкою західних спеціялістів, становлять від 15 до 17 відсотків вартости валового національного продукту СССР.

„Ніхто не заперечує, що Совєтському Союзові потрібна боєздатна армія, — сказав Карлуччі. — Нас хвилює лише те, що ваші військові зусилля набагато перевищують ваші дійсні оборонні потреби".

Відповідаючи на запитання кореспондентів, Карлуччі постарався обґрунтувати прийняту Пентагоном оборонну доктрину, основану на принципі стримування противника.

Після виступу в академії генерального штабу Карлуччі зустрівся зі своєм совєтським колегою генералом армії Дмітрієм Язовим. Американський гість підкреслив, що військовим легше знайти спільну мову, бо вони не зв'язані тонкощами дипломатичного протоколу.

Сусіди Нікараґуа не підтримують ЗСА

Ґватемаля. — Державний секретар Джордж Шулц і чотири країни Центральної Америки не дійшли до згоди в справі гострого публічного обвинувачення проти Нікараґуа, якого домагалася Америка. Комунікат, що його опублікувано після цілоденних нарад, не згадує Нікараґуа поіменно та обмежується тільки до загальної підтримки демократичних принципів.

Дж. Шулц і закордонні міністри Гондурасу, Ґватемалі, Ель Сальвадору та Коста Ріки висловили „пошану для засад миру, демократії, безпеки, соціяльних справедливостей і економічного розвитку".

Вони також підкреслили, що „справжня демократія вимагає політичного плюралізму, свободи спілкування, безсторонної судової системи, яка гарантує справедливість процедур, аполітичні військові збройні сили, справедливу та відкриту виборчу систему, як також пошану прав людини та особисту свободу".

Господар нарад, міністер закордонних справ Ґватемалі Альфонсо Кабрера, заявив, що ця зустріч закінчилася успішно, але міністри не зуміли дійти до порозуміння в справі сандіністського режиму в Нікараґуа. Ці розбіжності можна було зауважити в їхніх пізніших особистих виступах, коли міністер Гондурасу публічно заявив свою підтримку в кампанії Дж. Шулца щоби ізолювати сандіністів. З другої сторони міністер Ґватемалі виступив із заявою про лагіднійший підхід.

Вся ця суматоха почалася з того, що секретар Дж. Шулц перед своєю поїздкою до Центральної Америки приготовив комунікат, в якому говорилося недвозначно про те, що всі неспокої в цьому районі в той чи інший спосіб є спричинені сандіністами, але Коста Ріка і Ґватемаля не погодились на таку форму публічного обвинувачення Нікараґуа, хоче всі згідні в тому, що сандиністи не дотримують обіцянок демократизації країни і допущення до голосу опозиції. Ґватемаля і Коста Ріка побоюються щоб їх не посуджували сусіди в тому, що вони підпорядковуються бажанням Америки.

*Заклика*ють *до участи в етнічному фестивалі Ню Джерзі*

Ньюарк, Н.Дж. — В суботу, 10-го вересня ц.р., в Ліберті Стейт Парку біля Джерзі Ситі відбудеться черговий етнічний фестиваль Ню Джерзі. У фестивалі візьме участь губернатор. Етнічна рада стейту та численні різно-національні гості.

Діловий Стейтовий Комітет Тисячоліття Ню Джерзі закликає українське громадянство до чисельної участи.

З уваги на дату фестивалю, раніше заплановане засідання комітету на цей день є перенесене на суботу, 24-го вересня. Засідання відбудеться о год. 10-ій вранці в Українському Народному Домі в Ірвінґтоні.

Зростає число мистецьких виставок у Львові

Львів. — Це не вперше, що клюб львівської організації Спілки письменників України стає виставочною залею, де експонуються твори живописців та графіків. Ось недавно тут відбувалася виставка українського художника Івана Марчука, творчість якого є відомою не тільки в Україні, але й поза її межами. Мистець створив ряд картин присвячених Шевченкові та його творам. Кращі з них були показані на виставці для огляду львів'ян. Твори І. Марчука, згідно із голосами відвідувачів виставки, „це якісно нове слово в українській мистецькій Шевченкіяні".

У березні цього року у Львівському музеї українського мистецтва відбулася посмертна виставка львівського художника Валерія Гнатенка (1947-1987). Він закінчив мистецькі студії в Одеському художньому училищі ім. Грекова, від 70-их років жив і працював у Львові. Мистецька спадщина В. Гнатенка нараховує близько 300 творів малярства та різних видів графіки і монотипій, акварель, малюнків, пастелів. На виставці було представлено понад 60 живописних та графічних творів, всі з приватних колекцій.

Виставка була дуже успішна серед громадян Львова, а крім того викликала велике зацікавлення **дослідників сучасного малярства.**

ЛЮРД І ФАТІМА ПІД ЗНАКОМ ТИСЯЧОЛІТТЯ ХРИЩЕННЯ УКРАЇНИ

З українськими паломниками в Люрді Владика В. Лостен і Владика М. Дацюк та священики із ЗСА і Канади.

(Фото: Р. Голіят)

Люрд. (Роман С. Голіят). — Кілька груп українських паломників, що брали участь в історичних святкуваннях Тисячоліття Хрищення України в Римі, відбули опісля прощу до найбільшого місця паломництва — Люрду, де в 1858 році св. Бернадетті об'явилася Божа Матір.

Лет з Риму до Люрду тривав дві години. Тут, у четвер, 14-го липня ц.р., Владика Василь Лостен і священики: о. Патрикій Пащак, ЧСВВ, генеральний вікарій Стемфордської дієцезії, ігумен і парох церкви св. Юра в Ню Йорку; о. крилошанин Роман Набережний; Лаврентій Лаврентій Лавренюк, ЧСВВ; шамбелян Петро Скрипковський, шамбелян Еміліян Манастирський, ВВ; Максим Кобасюк, ЧСВВ; Михайло Горошко; Юрій Бенковський і о. Арій В. Шагала, ЧСВВ, відправили Службу Божу в українській католицькій церкві, яку збудував о. Николай Василь Прийма в честь Святої Покрови. При цер-

(Закінчення на стор. 4)

ПАНЕЛЬ СЕСТРИЦТВА

Бавнд Брук, Н. Дж. — Тут в програмі святкувань 1000-ліття Хрищення України і заходами Об'єднання Українських Православних Сестрицтв у ЗСА відбудеться в суботу, 6-го серпня ц.р., о год. 4-ій по полудні в Домі Української Культури панель на тему **„Зберігаймо спадщину наших предків".**

У СВІТІ

СОВЄТСЬКЕ ПРЕСОВЕ агентство ТАСС повідомило, що у Москві відбувся пленум Центрального комітету КПСС. Двічі — відкриваючи пленум і на закінчному засіданні — там виступив Михаїл Горбачов. У повідомленні сказано, що пленум обговорив справи роботи партійних організацій і загальні принципи перебудови партійного апарату. На пленумі була створена спеціяльна комісія під головуванням М. Горбачова, якій доручено „підготовити пропозиції для переведення в життя рішень 19-ої всесоюзної конференції". У повідомленні ТАСС не наводиться ніяких подробиць роботи пленуму, а також уривків з виступів Горбачова чи інших ораторів. На телефонічне запитання журналіста, чи не відбулося на пленумі якихось персональних змін у складі Політбюра, представник відділу інформацій ЦК КПСС відповів: „Вам доведеться зачекати, поки появиться офіційне повідомлення".

У МОСКВІ ПОБУВАВ міністер закордонних справ Західньої Німеччини Ганс-Дітріх Геншер. Головною метою його візити є підготовити ґрунт для приїзду канцлера Гельмута Коля, поїздка якого заплянована на жовтень. Ґ. Геншер зустрівся зі своїм совєтським колегою Едуардом Шеварднадзе. Його прийняв також Михаїл Горбачов. У неділю Геншер виступив на пресовій конференції.

ПРЕДСТАВНИК АМЕРИКАНСЬКОЇ амбасади в Етіопії повідомив, що вірменський правозахисник Паруйр Айрікян, позбавлений совєтського громадянства і насильно вивезений в Адіс Абебу, вилетів у суботу, 30-го липня, у Рим, а звідти у ЗСА. Совєтський уряд обіцяв, що жінка Айрікяна, троє дітей та інші члени родини також зможуть виїхати з СССР.

ПРАКТИЧНО БЕЗРЕЗУЛЬТАТНО закінчилися чотириденні неофіційні переговори у справі Камбоджі, які провадили в Індонезії представники нинішнього пномпенського пров'єтнамського уряду, трьох протистоячих йому партизанських груп, а також В'єтнаму, Ляосу і АСЕАН — організації Південно-Східньої Азії, в яку входять Таїланд, Індонезія, Малайзія, Філіппіни, Сінгапур і Бруней. Індонезія, яка надала конфліктуючим сторонам можливість зустрітися без дотримання дипломатичного протоколу і вперше безпосередньо обмінятися думками, виступила на переговорах як посередник. На думку багатьох коментаторів, переговори були зведені до взаємних обвинувачень. У результаті розходжень, сторонам не вдалося прийняти навіть загальний спільний комунікат з викладенням мотивів, що спонукують до пошуків політичного врегулювання в Камбоджі, не кажучи вже про конкретні шляхи до такого вирішення. Не зважаючи на це, ряд учасників переговорів, і в першу чергу принц Нородом Сіанук, в цілому позитивно оцінили цю зустріч. Принц Н. Сіанук, наприклад, сказав, що добре те, що така зустріч взагалі відбулася і що всі сторони, які брали участь у переговорах, створять у себе „робітничі групи" для скликання наступної рунди переговорів.

ПРЕДСТАВНИК ТУНІСЬКОЇ поліції повідомив про арешт 34-річного італійського громадянина Клявдіо Черікі, який очолював групу „Автономія операя" — філію лівацької терористичної організації „Червоні бригади". Туніська поліція заявила, що після короткого допиту К. Черікі буде переданий італійським властям.

В АМЕРИЦІ

КРАЙОВА КАТОЛИЦЬКА конференція остерігає католицьких єпископів та інших духовників, що їхні звеличування чи оскаржування одного або другого з кандидатів на президента можуть мати погані наслідки на податкові привілеї Католицької Церкви в ЗСА.

КОМІСІЯ ПАЛАТИ Репрезентантів, після довшої перевірки летунських ліній та їхніх практик прийняття на працю, заявила, що летунські лінії дальше практикують дискримінацію. У своєму звіті комісія, яка займається транспортацією, твердить, що й досі замало негрів працює на провідних позиціях у летунських лініях, хоча їхні кваліфікації і освіта є такі, які і тих білих, що їх прийнято на працю. Для прикладу подали, що з усіх 4,500 пілотів, тільки 200 це негри.

З ОГЛЯДУ НА ЦЬОГОРІЧНУ посуху і гаряче літо, американські дослідники і вчені по університетах і ляботаторіях країни стараються виростити породу зерна, яке мало б кращу відпорність на посуху і горяч. Досліди ведуться також і в напрямі вирощення більш відпорних родів збіжжя, але також і городини. Однак найбільше інтенсивно вчені працюють і над вирощенням трав, які були б відпорні на такі природні явища, як горяч і обмаль опадів, бо тоді було б запевнення паші для худоби.

ДЖЕССІ ДЖЕКСОН ЗАЯВИВ кореспондентам, що губернатор нюйоркського стейту Маріо Квомо запросив його і майора міста Ню Йорку Едварда Кача до себе щоб вони обидва наладнали свої звємини для єдности у Демократичній партії з огляду на цьогорічні вибори. Афера ця тягнеться ще з ранньої весни, коли у передвиборах нюйоркського стейту в квітні ц.р. мейор Кач виступив з гострими й до деякої міри образливими закидами в сторону Джексона, одного з тодішніх демократичних кандидатів на призидентську номінацію.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street Jersey City N.J. 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Subscription 1 year — $40.00 6 months — $22.00 3 months — $12.00 UNA members 1 year — $15.00 Change of address — $1.00 Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to
Svoboda 30 Montgomery Street Jersey City N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City N.J. 07303

Нема навіть „деформованого соціялізму"

У різкому листі, надрукованому у вівторок, 26-го липня, в газеті „Правда", історик Юрій Афанасьєв твердить, що в Совєтському Союзі нема соціялізму, нема навіть „деформованого соціялізму".

Ю. Афанасьєв, який прославився своїми вимогами „розпечатати" закриті для народу історичні архіви і опублікувати правдиві дослідження з історії совєтської держави, писав: „Контрреволюційний шлях, яким пішов Й. Сталін разом зі своїм величезним бюрократичним апаратом, не був історично необхідним чи оправданим".

Ці слова настільки вразили охоронців чистоти офіційної версії совєтської істроії, що, опублікувавши листа Афанасьєва, „Правда" подала невеличкий коментар „Від редакції", в якому з незвиклою нині різкістю намагалася „дати відсіч" твердженням історика, настоюючи, що політика репресій була неминучим наслідком „загрози совєтській державі ззовні" і що „історія і істина" доказали, що іншого шляху тоді не було.

Останнім часом у „Правді" вже не раз друкувалися матеріяли, які ще кілька років тому не мали найменших шансів проникнути на сторінки офіційних видань. Однак, за словами кореспондента газети „Вашінґтон Пост" Дейвида Ремніка, різка відповідь „Правди" означає, можливо, поворот до колишнього нетерпимого становища. Ці ознаки де-не-де стали появлятися після всесоюзної партійної конференції.

У своїй відповіді Ю. Афанасьєву редакція „Правди" визнає, що в часи Сталіна „мали місце великі втрати, серйозні помилки і прорахунки". Однак, говориться далі, „лише вибравши такий шлях, країна була спроможна захистити себе від небезпеки знищення і зберегти соціялізм для майбутнього".

Ідеологи „Правди", розуміється, не можуть погодитися з твердженням вченого, що у Совєтському Союзі соціялізмом, як кажуть, і не пахне: „Невже, — запитує газета, — Афанасьєв забув про такі специфічні фактори нашого зростання, як соціялістична система господарювання, базована на всенародній власності на засоби виробництва, відсутність безробіття і експлуатації?"

Такий заскорузлий виклад історичних концепцій, на думку американського кореспондента, різко контрастує з манерою висказувань нинішніх кремлівських діячів, у тому числі самого Ґорбачова, а також його найближчого помічника і однодумця Алєксандра Яковлєва. Нинішній окрик на адресу Юрія Афанасьєва зі сторони редакції „Правди", на думку Д. Ремніка, ще раз доказує, наскільки делікатною є заторкнута ним справа.

Всередині совєтського керівництва, пише Ремнік, деякі діячі типу головного партійного ідеолога Єґора Ліґачова і шефа КҐБ Віктора Чебрікова висловлюють підтримку плянів економічних реформ Ґорбачова, але не спішать підтримувати сторону тих, хто виступає за відкрите обговорення наболілих проблем. Не мають вони особливих симпатій і до Юрія Афанасьєва. Хоч він і був обраний делеґатом на партійну конференцію, на трибуну його все таки побоялися допустити, пише Д. Ремнік, ясно натякаючи на все нові проблеми, які гласність створює для совєтських верховодів.

АҐЕНЦІЯ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ подала до загального відома, що майже 90 відсотків каналізаційної системи в країні, власниками яких є приватні фірми, виконали вимоги поставлені їм до 1-го липня ц.р., в справі занечищення. Лі Томас, адміністратор аґенції, сказав, що „це є перший замітний крок в напрямі, щоби ріки і озера країни стали пригожими до риболовлі і плавання". Все ж таки, не залишається багато до зроблення щоб спинити інші джерела занечищення, як от закриті пляжі Ню Джерзі та Ню Йорку.

КОРЕСПОНДЕНТ АҐЕНТСТВА Ассошіейтед Пресс повідомляє, що совєтські війська взяли під свій захист кабульське летовище, розмістивши навколо нього значні сили. Кілька совєтських бронетранспортерів зайняли пости вздовж східнього кордону летовища, мабуть, у відповідь за інтенсивні удари партизанів з північного сходу. Загони совєтських військ розставлені також на невисокому горбі біля будинку летовища і коло залів прибуття і відлету пасажирів міжнародних рейсів. Останнім часом муджагедіни провели ряд атак на кабульське летовище. У кінці червня вони знищили ракетами вісім совєтських винищувачів, що стояли на полі летовища.

Михайло Кучер

„ВЕЛИКИЙ ЖОВТЕНЬ" І ТРИ ХВИЛІ СОВЄТСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Модна в цілому СССР і у вільному світі совєтська „перебудова" торкнулася літератури. Совєтські вчені, історики літератури „вивчають" тези нової совєтської літератури. При тому звертають увагу на так звані „білі плями" в українській літературі і, в Літературній Газеті" в захваті і в екстазі хвалиться і пропаґується „перебудову".

При тому прийнято згадувати твори, які — уважалося колись, — „псували" своїм патосом або кольоритом офіційно-бюрократичну картину підсовєтської ідилії. А кореспондент „Літературної Газети" пише, що його обрадувала і здивувала на стенді (виставка книг) музею історії української культури і присутність „визначного драматурга" Миколи Куліша й дійсно визначного режисера Леся Курбаса.

Це не можна вважати ні регабілітацією, ні „прощенням", ні милістю, ані ласкою. Не можна забути, що їхні життєписи, мовляв, мають сторінки „вини перед Батьківщиною (якою, не сказано), перед своїм народом, який „вибрав" шлях до соціялізму. Як відомо ж народи колишньої царської імперії шлях до соціялізму сами не вибирали, бо здебільшого не знали, що воно таке.

В совєтському літературознавстві тепер розрізняють „три хвилі". Перша хвиля — це твори про людей передколгоспного і колгоспного села. В тих творах була соціологічна схематика, спрощено описувано перехід від учора до сьогодні. В українській совєтській критиці відомий штамп „перетворення на селі". В творах були „перегинання", про які, мовляв, попереджував Ленін. Було повно адміністративного захоплення і „головокруження від успіхів"...

Друга хвиля совєтської літератури йшла під гаслом також колективізації, але з критичним підходом боротьби з „культом особи". Ця хвиля показала репресії, збочення по відношенню до своїх, себто комуністів, яких описувано як ворогів народу.

І ось тепер — можна сказати — література звернулася до аналізи минулих процесів. Багато говорилось про єдність літератури народів СССР загальними словами, звичайними шаблонами. Протягом 70 — 80-их років посилювався ріст національної свідомости і національно патріотичної гордости неросійських народів СССР. На основі національної психіки і моралі, — тоді говорилося, — виникали „псевдопатріотичні перебільшення національних вартостей".

Ленінську концепцію „двох культур" використовувано, мовляв, як засіб боротьби з партією большевиків, а Леніну приписано „концепцію національної культури". Патріотизм характеризовано як почуття незалежне від кляси — клясовости.

Літературна суспільність, — впевняє „ЛГ", — цілковито підтримує тепер „реальну двомовність". Це значить, ітенсифікація та поліпшення навчання російської мови, особливо на селі, де ця справа вимагає „негайної уваги". І одночасно становище вимагає „поширення функціонування мови даної республіки".

„Місцеву" мову (її тепер не називають рідною мовою) мають знати, — себто її треба навчати і вивчати, — громадяни всіх національностей, які живуть у даній республіці чи в автономній області.

Письменники досі не звертали уваги, — попереджує газета, — на виникнення „національних еґоїзмів" серед неросійських народів. Тут згадуються недавні події в АлмаАті та в столицях прибалтійських республік, а ці події „роздувають або й інспірують антисоціялістичні сили на Заході". І є тут запевнення, що в азійських республіках не помічається зацікавлення „перебудовою".

Врешті висновок газети досить правильний: письменникам — росіянам досі не вистарчало відваги проаналізувати національне становище в мовно неросійських республіках. Чи вистарчить тепер — невідомо.

Однопартійна система приречена. Реформи Ґорбачова запізнились на яких 30 років і їх роля й доля невідомі. Карна система нереформована. У Москві зараз менше адвокатів, ніж було у 1913 році. Письменники не пишуть нових творів. Вони просто витягають із шуфляд давно написане і друкують тепер. В Совєтському Союзі непевно очікують завтра. Недавно все було ясне і виразне, а очікування землетрусу викликає страх.

„Гласність" вперше постала в Росії 1856 року. Тоді почали виходити незалежні журнали: була широка суспільна дискусія у всіх сферах. Особливість реформ полягає в тому, що їх не можна припинити. Це ствержує історія.

Стефанія Гнатенко

На сторожі пам'яток української культури

ГАСЛА І ФАКТИ

Найпершу згадку про монастир св. Андрія у селі Лаврові на Бойківщині зустрічаємо в Ягайловій грамоті з 1405 року.

В „Історії українського мистецтва" том II написано: „На перше місце серед пам'яток, які виконано в традиціях монументального мистецтва XII - XIII сторіч, слід поставити фрески в церкві св. Онуфрія Лаврівського монастиря (на Львівщині). Дата заснування монастиря невідома, але є дані про те, що вже в ХУ столітті він вважався одним із значних монастирів Галичини. Головний монастирський храм — церкву Онуфрія — побудовано в ХУ сторіччі і тоді ж очевидно наприкінці ХУ сторіччя його розписано".

До цього слід додати, що із збережених настінних розписів цього періоду до наших днів збереглось не так і багато: — це розписи на стінах польських костьолів Люблина, Сандомира, Кракова, що їх виконали малярі - українці; на Закарпатті у церкві-ротонді св. Миколи село Горяни, фрески Вірменської церкви у Львові.

Вперше реконструкція церкви і поважне вивчення цих фресок розпочалося у 1910 році, з причини Першої світової війни було все припинено. У 1925 році під наглядом професійного реставратора В. Пещанського знову відновилась реставрація і вивчення цієї давньої пам'ятки.

За існування совєтської влади на західніх землях України щойно в 1963 році знову звернули увагу на вивчення цієї унікальної мистецької, донищеної післявоєнним часом, пам'ятки. Здавалось би, що доля монастиря, церкви, фресок нарешті вирішиться...

У 1983 році я з групою художників-реставраторів поїхали оглядати княжу обитель у Лаврові. Доїжджаючи до об'єкту, вдарив жахливий запах нечистоти. Сморід в'ївся в хвою Карпат несамовито. Смереки пахли не своїм запахом.

Ми знали, що в колишньому монастирі розміщена школа-інтернат, але ніде не згадувалось, що це інтернат для недорозвинених дітей. Звідтам і цей запах. Вікон не було. На фрески лився дощ, а взимку падав сніг.

Враження від руїни, яка колись звалась княжою обителею, з поселенцями теперішньої обителі тяжко передати.

Хто у цьому винен? Звичайно, не скалічені діти, а ті хто їх туди помістив.

А унікальну пам'ятку мистецтва хто охороняє? Закон? Де ті організації, що уповноважені відповідати за стан цієї споруди? Де Українське товариство охорони пам'яток історії та

(Закінчення на стор. 4)

А.Ю. Повбілпроц

„1000-ЛІТТЯ ХРИСТИЯНСТВА РОСІЇ" АБО ВІДОМИЙ ВОДЕВІЛЬ „НЕ БЫЛО, НЕТ И НЕ БУДЕТ!"

Перед нами люксусно виданий журнал „Радянське Життя", місячник, що видається посольством СССР у ЗСА англійською мовою зі суто пропаґандивними цілями. (Як відомо, цей журнал видається по домовленню між урядами ЗСА й СССР, — ЗСА в свою чергу видають на російській мові журнал „Америка" для читача в Совєтському Союзі. Ми не знаємо, які є тиражі цих журналів як і невідомо нам, кому в СССР дозволено читати журнал американський. Але нам відомо, що редакції обох журналів складаються виключно з відспіваних росіян або запеклих русофілів, які ні тут, ні там до українців і їхніх аспірацій доброзичливо не ставляться.

Але почнемо з „Радянського Життя" за липень. Він у величезній мірі є присвячений „1000-літтю Християнства в ...Росії" (так і написано: 1000th Anniversary of Russia's Christianity) і ця, як би мовити девіза несеться майже через увесь журнал, починаючи від обкладинки. І що ж ми читаємо? Починаючи від передової статті головного редактора Р. Цвасмана і закінчуючи розмовою Патріярха Пімена з генсеком Ґорбачовим це все „Росія, Росія, Росія, родіна моя", — такого відкритого, явно злодійського, а тому й злочинного російського шовінізму нам ще ніколи не доводилося бачити в офіційній пресі.

Пишучи про зустріч М. Ґорбачова з Патріярхом Піменом та членами синоду РПЦ, що відбулася 29-го квітня в зв'язку з „1000-літнім ювілеєм Християнства в Росії", журнал подає цитату М. Ґорбачова: „Наша зустріч відбувається напередодні 1000-го ювілею хрищення Росії..." Чим погана цитата, читачу, та ще й із уст самого генсека? На наступній розгортній сторінці на фоні пам'ятника князя Володимира в Києві та виду на Дніпро бачимо величезний червоно-чорний напис: 1000 років християнства Росії, а трохи меншими сказано, що „1000-літній ювілей Християнства в Росії був святкований не тільки в Совєтському Союзі, але й в понад 80 центрах християнства в Европі, Азії, Африці й Америці. І там також сказано, що „повна свобода релігії є ґарантована конституцією СССР". Чиєї релігії — не сказано. Але кожному, хто вміє думати, тут все є ясно, як в аптеці, — „не для пса ковбаса", отже ця патетична заява про ґарантовану конституцією СССР „свободу релігії" де понад 45 мільйонів українців-християн зовсім не стосується, так що з цього приводу нам нічим переживати, а тим більше радіти.

У статті (не підписаній, так значить редакційний) під заголовком „Християнство і рання російська державність" читаємо клясичне лібретто російської історії, чи так, як уявляють її собі психопубертальні російські шовіністи: „Повість минулих літ", це „найстарша російська хроніка". Це саме там докладно описується, як була закладена християнська російська держава. Одночасно, пишеться в статті, князь Володимир (у тексті „Владімір", звичайно) завів багато відважних реформ для того, пояснює запобігливий редактор, щоб зробити Росію рівною з найбільш розвиненими монархіями того часу. І Росія зробила у цьому відношенні подивугідний проґрес за володарювання кн. Володимира, пише безвідповідальний редактор „Радянського Життя". Він, тобто Володимир, швидко ввів Росію в сітку передових европейських християнських держав, запевнивши їй, тобто Росії, сильну міжнародну позицію. І це підтвердив ніхто інший, тільки сам Карл Маркс, своєчасно заявивши, що „ера кн. Володимира була клімаксом в історії Росії раннього середньовіччя". Далі пишеться про те, як Ярослав Мудрий продовжував розбудовувати свою державу, але не Київську Русь, а також Росію. Росія і далі тримала духовий зв'язок із Візантією, Ярослав завів суто-російське духовенство, збудував катедральний храм св. Софії, який у іншій публікації з СССР зветься „Найдавнішим пам'ятником російської архітектури", збудував паралельно багато інших російських церков, завів російську письменність, навіть на російському північному сході, що є доказане листами на березовій корі знайденими в Естонії.

Отакі були наші князі Володимир і Ярослав, і ми, нащадки їхнього народу, росіяни, та й годі.

Далі в статтях виспівується дитирамби російським царям та Російській Православній Церкві і її прелатам як об'єднувачам Росії, і різна інша пропаґандивна буза, якою ми нашого читача втомлювати не будемо — він сам про це здогадується. Але ми скажемо, що на це все злочинне нахабство російського шовінізму скерованого на наївність американців, що шкутильгають на ліву ногу і яких, на превеликий жаль, є багато ми повинні різко зареагувати. Московські відзначення 1000-ліття Християнства Росії" вже закінчилися, хоч з великим фанфарами. Наші ще ні.

Нас є багато. На фінальні, всеамериканські відзначення нашого Тисячоліття до столиці західнього світу Вашінгтону ми повинні з'явитися щонайменше 100,000-ною масою українського моноліту з єдиним гаслом, єдиною вимогою — Free our churches in Ukraine. Назовні ми повинні бути американцями українського походження, християнами, яких у світі є понад 45 мільйонів. Наші Церкви в СССР є заборонені. Free our Churches in Ukraine! Заплативши монументальними жертвами у боротьбі за нашу самобутність, за збереження нашої мови, в протестах проти грабунку росіянами нашої історії, ми і надалі знаходимося у смертельній боротьбі за наше українське „Я". Ми тепер всі знаємо, що червона чи біла Росія і навіть

(Закінчення на стор. 4)

Наталя Осока

Чи потрібна українська мова українцям?

Голова комісії у справі міжнаціональних відносин при Раді міністрів УССР Леонід Кравчук вважає, що українці перш за все зобов'язані добре володіти російською мовою. Це стосується й інших неросійських громадян, що населяють Україну.

Мимоволі напрошується питання: що чекає тих українців, які знатимуть російську мову не дуже добре? Чи не притягнуть їх до відповідальности за непошану до „старшого брата"?

Аналізуючи промову Леоніда Кравчука по московському радіо, доходиш висновку, що дбати про збереження української мови треба мовчки, бо вільні дискусії призводять до росту національної свідомости українських громадян. А національна свідомість, на його думку, це — націоналізм, якому „треба дати рішучу відсіч". Таким чином, голова комісії у справі міжнародних відносин грізно закликає до утисків і переслідування не лише за вільне слово, але й за любов до рідної мови.

Оскільки до Українського Культурологічного Клюбу належать свідомі українці, що турбуються про збереження рідної мови й культури, то Л. Кравчук вважає їхню діяльність „проявами націоналізму", з котрими треба розпочати рішучу боротьбу.

Виходить, за умов гласности й перебудови, громадяни України мають право боротися за національні права африканських народів, тільки не за свої власні. Так було в Україні в роки сталінського терору, так було в роки так званого брежнєвського застою, так воно лишилося й тепер.

В чому ж тоді полягає перебудова і гласність і що вона дає народові?

Вона дає право вільно виступати, говорити, кричати на весь голос про те, які нещасні народи всіх капіталістичних країн; які щасливі народи Совєтського Союзу; яка мудра, чудова і справедлива комуністична партія; яка багата й милозвучна велика російська мова; яку загрозу становлять для совєтської влади всі ті, хто береже рідну мову ще й закликає до цього інших громадян. Це означає, що вони — „буржуазні націоналісти", які діють на розвал совєтської влади, отже працюють за завданням Сі-Ай-Ей.

Принаймні, так виглядає гласність в Україні.

Микола Галів

СВЯТКУВАННЯ У РИМІ

II.

Початок ювілейних відзначень

Офіційно ювілейні святкування Тисячоліття Хрищення Руси-України започатковано в п'ятницю, 8-го липня, у базиліці Санта Марія Маджоре Архиєрейською Соборною Служобою Божою, що була відправлена з нагоди Марійського Року, о 9-ій годині ранку. Пред початком Служби Божої Дарія Маркусь у скондензованій формі подала цікавий історичний фактаж про базиліку Санта Марія Маджоре, який паломники з увагою і зацікавленням прослухали.

Ахиєрейську Святу Літургію відправив Патріярх Мирослав-Іван в сослуженні Владик і багатьох священників. Спочатку співали сестри римських обитель, а пізніше співав церковний хор з Торонто, Канада, з парафії св. Димитрія, композиції Миколи Дилецького (XVII. ст.) під дириґентурою Мирона Максимова. У Службі Божій взяло участь понад дві з половиною тисяч паломників, з яких багато присупило до Святого Причастя. Коротку і змістовну проповідь виголосив трьома мовами італійською, англійською й українською Владика Роберт Москаль зі ЗСА. Св. Літургію закінчено молитвою „Боже великий єдиний". Після цього перед базилікою Санта Марія Маджоре зроблено спільну світлину частини паломників.

О 4-ій годині після обіду цього ж дня відбувся Молебень до Христа Чоловіколюбця у базиліці св. Климента Папи, де поховані мощі свв. апостолів слов'ян Кирила і Методія. Тут знову Дарія Маркусь подала цікаво інформацію про цю базиліку. Молебень відправили владики, а чудово співали сестри українських римських обитель під дириґентурою Тетяни Шуфлин. Під час цього **Молебня молилося понад 700 паломників.**

Соборний Молебень перед храмом Святої Софії

У суботу, 9-го липня 1988 року, відбувся соборний Молебень, під гарячим соняшним римським небом, на площі Св. Софії у Римі з участю Святішого Отця Папи-Павла II та всієї української ієрархії на чолі з Патріярхом Мирославом-Іваном (Слід зазначити, що на другий рік, себто 1989 року сповниться рівно 20 років з дня посвячення храму Святої Софії, яке довершив св. п. Патріярх Йосиф у присутності Папи Павла VI та з участю українських владик, священиків та численних паломників. Тоді Папа Павло VI привіз мощі св. Климента Папи й антимінс. І так Св. Софія, що є надбанням св. п. Патріярха Йосифа, як також відзисканий патріярший двір з храмом свв. Сергія і Вакха з чудотворною іконою Жировицької Божої Матері, стали тими притягаючими християнськими осередками для українських паломників. Властиво ці українські християнські осередки вплинули на українську діяспору так, що Вічне Місто — Рим став і для нас, українців, близьким, дорогим, нашим Римом.

Площа Св. Софії, була поділена і перегороджена на різні секції з відповідним призначенням. Далеко перед прибуттям Папи ціла площа була заповнена паломниками. Всі входи на площу котролювала й обставила поліція та ватиканська контроля. Щоб можна було продістатись на певні місця на площу треба було мати окремі квитки. Це для багатьох справляло деякі труднощі, бо невідомо хто їх має і до кого за ними звертатись. Шкода, що за це беруться ті, які не вміють цього належно з тактом виконати. Звичайно, площа Св. Софії не була спроможна примістити всіх паломників, тому багатьом прийшлося зайняти місце за огорожою. За поліційними підрахунками на Молебні біля Св. Софії було понад 5,000 паломників, серед яких були сестри монахині і брати-монахи різних монаших згромаджень, багато священиків і вірних.

Здалеку долітають слова „Хай живе Папа", які з кожною хвилиною могутніють, зриваються сильні оплески, збірний хор співає „Буде ім'я Господнє..." Папу Івана-**Павла зустріли і привітали Патріярх Мирослав-Іван, Владика Мирослав Марусин, Митрополит Стефан Сулик і Митрополит Максим Германюк, малі діти у народних одягах, за українською традицією вручили Папі хліб і сіль, Папа цілує дітвору і прямує до престолу де має відправитись Молебень до Пресвятої Богородиці. Перед ним ішов у супроводі наших владик примас Польщі архиєпископ Юзеф Ґлемп. Ціла процедура відбувається під звук оплесків паломників. Серед чужинецьких гостей видно церковних достойників, — кардинала Аґостіно Касаролі, кардинала Генрика Ґульміновіча і багатьох інших. Блаженніший Мирослав привітав Папу та всіх церковних достойників і паломників. Соборний Молебень відправив Патріярх Мирослав-Іван у сослуженні всіх владик. Співав мішаний хор. У цілому це творило неповторну картину. Поволі римське гаряче сонце викочувалось до зеніту і опромінювало обличчя паломників. На закінчення Молебня збірний ювілейний хор заспівав Боже Великий, а оркестра „Трембіта" СУМ-у з Монтреалю — Канада виконала Молитву за Патріярха. Під час Молебня Папа Іван-Павло виголосив по-українськи глибокозмістовну поповідь присвячену Ювілеєві Тисячоліття Руси-України, що її повністю друкуємо на іншому місці.**

Після Молебня, безпосередньо на площі Св. Софії відбулася мистецька програма, під час якої виступали поодинокі хори: жіночий хор з Варшави під дириґентурою Ярослава Полянського, ансамбль „Орлик" з Англії під керівництвом Марії Бабич і Дмитра Парадюка вивів хоровід гаґілок, жіночий хор з Вінніпеґу, Канада, квартет сестер з Варшави, Польща, при акомпаньяменті ґітари і хор „Веснівка" під дириґентурою Квітки Кондрацької. Кожний з хорів виконав по дві пісні. Виступ поодиноких хорів заповідали по-українськи Адріян Гавалешка, по-італійськи Борис Ґудзяк. Папа Іван-Павло II з увагою і зацікавленням прослухав цілого концерту, а після цього оглянув мозаїку проєкту Святослава Гординського у Св. Софії, а згодом зійшов до підвалля св. Софії і в крипті помолився за св. п. Патріярха Йосифа.

Продовження буде.

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ ОБ'ЄДНАНО ВШАНУВАЛИ св. п. Є. КОНОВАЛЬЦЯ

Чикаго

Широким відлунням відбились у пресі інформації про відзначування 50-ліття трагічної смерти сл. п. полк. Євгена Коновальця. Найціннішою подією цих відзначувань було те, що три існуючі ОУН стали разом і спільно „в одній лаві" віддали шану своєму провідникові, а разом з громадою вшанували пам'ять державного мужа новішої української доби. Це розумне рішення прийнято громадськістю з великим вдоволенням.

У Чикаго святочна академія відбулась 15 травня ц.р. в залі школи Шопена. Програма була приготована дуже старанно, з увагою до особистости полк. Є. Коновальця і до обставин його смерти. Імпреза розпочалась святочним апелем з участю представників молодіжних організацій, комбатантів військових формацій і політичних організацій. Відкриття провів д-р Павло Надзікевич, голова Громадського святкового комітету, і висловив цікаві думки про події з-перед пятдесятьох років з перспективи сьогоднішних оцінок. Думки його були вартісні тим, що це людина молодшого покоління, яка виросла поза батьківщиною.

У концертовій частині виступив хор „Сурма" під дириґентурою проф. Романа Андрушка. Хор заспівав „Ой, Морозе, Морозенку" муз. С. Людкевича. цією піснею „ввійшовши" відразу в серця публіки, „За рідний край" муз. М. Гайворонського і „Карпатські січовики" муз. Г. Китастого.

Святкове слово виголосив дир. Роман Мицик, член УВО. Він сказав, що провідники не народжуються, на їх формування впливає доба, обставини, люди. Полк. Є. Коновалець був сином своєї доби, але він мав надзвичайний дар — відчуття часу і потреб. Говорячи про особистість Є. Коновальця, Р. Мицик коротко відтворив час і середовище, у яких він виростав і формувався. Були це роки великої потреби праці для пробудження і вирощування національної свідомости народу, роки сваволі польського панівного елементу, а в наддніпрянській Україні — насильна русифікація. Дальші юні роки в гімназії, приналежність до тайного гуртка, Визвольні Змагання, які висувають Є. Коновальця на чільне місце. Після невдачі він одним із перших бачив потребу в нових обставинах застосовувати нові форми боротьби. Закінчуючи, промовець сказав: „У 1000-ліття Хрищення України всі українці повинні пам'ятати, що є один Христос, одна Мати Божа і один невмирущий український народ. У 50-ліття смерти сл. п. Євгена Коновальця слід пам'ятати, що є один відмінний від інших, — від Володимира Великого по сьогоднішній день, — український націоналізм, для якого добро України є найвищим законом".

Після промови в двох точках фортепіянового концерту виступив проф. Ігор Білогруд. Він виконав „Прелюд оп. 5 ч. 2" власної композиції і „Поему-заклик оп. 5. ч.3" В. Косенка. Тонка настроєва гра внесла різноманітність в програму. Потім знову виступив хор „Сурма" з піснями: „Стрілецьким шляхом" муз. М. Гайворонського і „Вилітали орли" муз. К. Стеценка, як і попередні, чудово відспіваними.

На закінчення було щось зовсім нового — монтаж живого слова під заголовком „З молоддю в майбутнє". Провідна думка мотажу: представник покоління активних учасників на шляху дальшої боротьби за здійснення заповітів Є. Коновальця з занепокоєнням запитує, як бути далі, як в чужому світі не розгубитися, як... Подібних питань, важких, декілька. Відповідь дають молоді, вже виросслі на чужині, словами поезії: О. Ольжича — „Довгі роки кривавилась земля...", В. Симоненка — „Де зараз ви, кати мого народу" і „Є тисячі доріг, мільйони вузьких стежинок..." і В. Сварога — „Між тобою і нами, Вітчизно"...

У відповідях-віршах і відгомін боротьби („довгі роки кривавилась земля"), і свідомість загрози від зазіхань ворогів („Де зараз ви, кати мого народу") і знайомість цілей („Є тисячі доріг"). Підсумовуючи можна їх, ці відповіді, віддати двома фразами: „Народ мій є! Народ мій завжди буде!" і „Віримо, друзі, для рідного краю ще настане визволення час", що в устах представників молодого покоління звучали як заклик. З відчуттям і з доброю дикцією виконували: розповідач Надя Голяш, відповідали рецитаціями: Галя Левунь-Павлик, Лідія Ткачук, Оля Дацків, Тамара Кузик. Монтаж склала Орися Гарасовська.

Вся програма була дуже старанно приготована, проведена достойно з великою культурою та розумінням і зустрілась зі щирим признанням присутніх. В цілому свято, а перед тим весь хід приготувань відбувався в атмосфері поваги і толерантности.

Ірина Камінська

Денвер

Відзначення 50-ліття смерти св. п. полк. Є. Коновальця відбулося в неділю, 5-го червня ц.р., в церковній залі української католицької церкви в Денвері. Св. Літургія, що її правили о. парох Степан Хміляр, ЧСВВ, і о. д-р Павло Баб'як, яка була торжественною з участю численного мирянства.

Св. Літургію і Панахиду відправили оба наші отці за спокій душі сл. п. полк. Є. Коновальця. Серед мирян нашої церкви були присутні на Панахиді і Св. Літургії подружжя Івашків з УП-Церкви.

Після Панахиди відбулися сходини в парафіяльній залі, що їх відкрив о. д-р Павло Баб'як. Він привітав від управ Відділів ОДВУ і ООЧСУ учасників імпрези, зокрема о. пароха та мирян нашої церкви і гостей.

Отець П. Баб'як попросив до слова мґра Івана Стебельського, який виголосив гарну доповідь на тему „Полковник Євген Коновалець — 50-ліття його трагічної смерти". Минає 50 літ, як з рук большевицького аґента 23-го травня 1938 року згинув у Роттердамі, Голляндія, командир корпусу Січових Стрільців, командир Української Військової Організації (УВО) і перший голова Проводу Українських Націоналістів (ПУН). Полковник Є. Коновалець згинув у молодому віці — на 47-му році життя. Він керував майже два десятки років українською націоналістичною революцією. Комуністичній червоній Москві не вдалося знищити ідей полк. Є. Коновальця збройно боротися за самостійну українську державу, вони живуть і діють в українському народі, на них виховуються нові кадри невстрашимих і ідейних воїнів за святу українську правду.

Як командир УВО сл. п. полк. Коновалець розбудував мережу своїх співпрацівників на всіх українських землях. Бажанням полк. Є. Коновальця було прищепити клітини УВО і ОУН не тільки на ЗУЗ але і на СУЗ. УВО шукала шляхів продовжувати боротьбу за українську державу на всіх українських землях. Він застеріг собі право втримувати зв'язки з підпіллям і, хоч мав досвід у підпільній боротьбі, знехтував заходами обережности і самоохорони. Це використав московський аґент, щоб легко виконати атентат на полковника.

За ініціятивою полк. Є. Коновальця і його співробітників на Першому Конґресі Українських Націоналістів у Відні 1939 році постала Організація Українських Націоналістів. Полк. Є. Коновалець, як перший голова ПУН, розбудував мережу громадських організацій і установ поза межами України, в тому випадкові в Канаді і ЗСА.

Не судилося полковникові Є. Коновальцеві повести український народ в обітовану землю... Після його смерти організовані формації українських націоналістів були і є носіями політичної акції та борцями за самостійну українську державу. Світлою і героїчною залишилася на рідних землях дія українських націоналістів перед і в часі Другої світової війни, зокрема в рядах УПА і І дивізії УНА. „Буржуазні націоналісти" діють в межах і поза межами України. Вони мають вплив на спротив проти окупаційного большевицького режиму в Україні.

Авторитет полковника Є. Коновальця був дуже великий і, не зважаючи на існуючий конфлікт ще за його життя між ПУН і Крайовою Екзекутивою ОУН, він мав силу духу не допустити до того, що сталося після його смерти, а саме: до розбиття ОУН на дві воюючі між собою частини.

В історії народів, у їх боротьбі за незалежність зустрічаємо рідкі визначні постаті. До цієї категорії постатей належав полк. Є. Коновалець. Полковник Є. Коновалець був творцем і надхненником героїчної епохи в боротьбі українського народу за самостійну українську державу. Він залишив нам заповіт, що зобов'язує нас іти його слідами.

Сьогодні клонимо низько наші голови у глибокій пошані перед маєстатом залізного полковника, який жив і згинув за кращу долю українського народу.

Учасники нашого свята з увагою слухали слова доповідача і нагородили його рясними оплесками. По його доповіді Володимир Крушельницький з хистом продеклямував вірш Олеся Бабія „Вам". Слухачі були захоплені його виконанням. На закінчення відспівали гимн „Ще не вмерла Україна".

Відзначення 50 річниці смерти полк. Є. Коновальця, що його спільно влаштували мельниківці і бандерівці залишило настрої об'єднаної громадськости на нашому терені. Це вперше на нашому терені ці дві організації об'єднано святкували болючу річницю смерти полк. Є. Коновальця.

Іван Костюк

Норт Порт

Комітет трьох націоналістичних організацій в Норт Порті, Фльорида, вшнаував пам'ять полк. Є. Коновальця у 50-річчя його трагічної смерти.

В неділю, 22-го травня, відправлено Панахиди за спокій душі сл. п. полк. Є. Коновальця в обох українських церквах по Службі Божій. В годині 11-ій рано коло 150 українських туристів і мешканців Норт Порту й околиць зійшлися до залі Українського Релігійного й Культурного Осередку ім. св. Андрія на святкове відзначення. Володимир Різник, голова Осередку, привітав присутніх отців, гостей і членів і попросив присутніх постанням з місць і мовчанкою віддати пошану покійному полковникові. Тоді Слава Зелез, недавня членка Осередку й новий мешканець Українського Села ім. св. Андрія, кондомініїв Осередку, прочитала вірш Теодора Курпіти присвячений полковникові. Д-р Ярослава Грабович відограла на піяніні „Пісню без слів" Мендельсона, а ред. Орест Питляр, колишній секретар полк. Є. Коновальця у своїй доповіді змалював полковника як військовика, командира УВО й Голову Проводу Українських Націоналістів, а найцікавішими в його доповіді були моменти, коли він міг на підставі свого знайомства з полковником змалювати його як великого патріота й державного мужа, який вмів підтримувати контакт з усіми українцями, що працювали в різних організаціях для поліпшення долі українського народу і його визволення з окупацій.

Святкове відзначення закінчено національним гимном, а із сцени дивився розумними очима великий портрет полковника роботи артиста Івана Кучмака, прикрашений зеленню й квітами. Цей портрет висів 1938 року в найбільшій залі Ню Йорку в Гімодромі, коли на початку липня того року організація ОДВУ в час свого 8-го з'їзду й конгресу Українських Націоналістів зорганізувала протестну маніфестацію проти комуністичної Москви за підступне вбивство полк. Є. Коновальця в Роттердамі. У тій протестній маніфестації взяло участь понад 5,000 осіб. А цей портрет полковника переховувався в домі Осипа Серни й він привіз його до Фльориди.

(П.Р.)

Ст. Пітерсбурґ

У неділю 22-го травня ц.р. заходами громадського комітету в Ст. Пітерсбурзі, Фльорида, в залі української католицької церкви св. Богоявління Господнього (434-90 авеню північ) відбулася святочна академія, присвячена відзначенню 50-ої річниці трагічної смерти командира корпусу Січових Стрільців, коменданта УВО і першого голови українських націоналістів. Святочну Літургію та Панахиду відправив о. декан Ярослав Федик за поляглих героїв, знаних і незнаних та заохочував взяти участь в академії що відбулася після обіду, який приготовили жінки 55-го Відділу ООЧСУ.

На прегарно удекорованій сцені, яку завжди оформлює наш маестро Олесь Куц висів портрет Є. Коновальця, який вдекорувала квітами Елса Панчук. Біля 150 осіб взяли учать в академії. Попереду сиділи отці: православний о. Петляк і католицький о. декан Ярослав Федик та Братчик Михайло, Степан Лавровський, культурно-освітній референт, проводив програмою. Американський гимн відспівала Христина Панчук. Потім промовляв англійською мовою голова УТА Іван Ґавалюк. Хор „Україна" відспівав пісні „Розлягалися тумани" сл. О. Новицького, муз. В. Витвицького, „Зірвалася хуртовина" муз. Витвицького. Добре опрацьований реферат виголосила мґр Клементина Жмуркевич. Монтаж, присвячений героям, виконали Слава Чіх, Ірина Куц та Василина Копинець, після чого хор „Україна" проспівав ще дві пісні: „За рідний край" муз. М. Гайворонського, „Живи, Україно" сл. О. Олеся, муз. М. Гайворонського. Дириґувала хором паніматка Петляк, акомпаньювала на фортепіяні Рена Мейсі. Академію звеличав гість з Канади д-р Скрипух, голова КУК, з Бретфорду, Онтаріо з дружиною. На закінчення Орест Ґалан подякував усім виконавцям та присутнім. Відспіванням „Ще не вмерла Україна" закінчено академію, присвячену пам'яті Є. Коновальця.

Юліян Іваськевич

Звернення

(Закінчення зі стор. 1)

го та його львівських поплічників. Разом з тим стає зрозумілою пропаґандистська балаканина в совєтській пресі довкола так званої перебудови.

Саме про це й говорили на мітинґах у парку ім. Івана Франка — про це, а зовсім не про те, що приписує ораторам львівська прокуратура. Та, мабуть, Щербицький за старою звичкою бачить Україну як власну вотчину. Інакше неможливо пояснити дозвіл на кримінальне переслідування членів Української Гельсінкської Групи.

Закордонне Представництво УГГ звертається до голів урядів, парляментів і громадських організацій — до всіх, кому дорогі ідеали свободи, рівности й незалежности націй: в Совєтському Союзі знов готується розгром і ув'язнення Гельсінкських Груп, як це мало місце в другій половині 1970-их років. Або світ спинить це безчинство, або країна, де це відбувається, мусить бути визнана хворою невиліковно. І тоді годі втішатися псевдоперебудовою, а належить думати про те, яких надалі до неї вжити заходів.

Організаційний комітет Закордонного Представництва УГГ.

Леонід Плющ
Микола Руденко
Надія Світлична

27-го липня 1988 року

Новий український лікар — д-р Ю. Р. Тершаковець

Д-р Юрій Роман Тершаковець народився в Маямі, Фльорида, 2-го серпня 1955 року в родині проф. д-ра Юрія Тершаківця і д-р ветеринарії Мирослави з Хойнацьких.

Дідо д-ра Юрія, проф. д-р Михайло Тершаковець, був професором Української академічної гімназії у Львові.

Початкову й середню школу закінчив у Маямі в 1973 році з відзначенням. Після того вступив до Маямського університету на передмидечні студії, які закінчив 1976 року ступенем бакалявра з хемії.

В тому й пізнішому часі був членом, відтак скарбником, а опісля президентом Українського-Американського Студентського Товариства в Маямі.

В 1976 році Юрій вступив на медичний факультет Маямського університету. Медичні студії закінчив у 1980 році ступенем доктора медицини.

В 1980-85 рр. д-р Юрій відбув спеціялізацію в загальній хірургії в університетському шпиталі Маямі, а в 1984-1985 рр був там же начальним резидентом. Після закінчення резидентури в 1985 році д-р Юрій Р. Тершаковець відкрив приватну практику для загальної, судинної і онкологічної хірургії у Маямі. Д-р Юрій Р. Тершаковець. Працює також науково. Його опублікована праця є: Z. Brada, S. Bulba, G. R. Tershakovec, „DL-Ethionine Metabolism" Amer. Cancer Society Florida Div. Second Annual Cancer Research Seminar, Tampa, 1979 р. Д-р Юрій Р. Тершаковець є членом багатьох медичних і немедичних товариств.

Він одружений і має дворічну донечку Стефанію Мішел. Д-р Ю. Я. Тершаковець є ентузіястом УЛТПА і має намір зорганізувати Відділ УЛТПА на Фльориді.

Д-р Марія Фішер-Слиж

У ЧЕТВЕРТУ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого
МУЖА, БАТЬКА І ДІДУСЯ

бл. п.

ТЕОДОРА ЛЕШКА

будуть відправлені

ПОМИНАЛЬНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в слідуючих церквах:

субота, 6-го серпня:
церква св. Юра, Ню Йорк, о год. 9-ій ранку,
катедра св. Софії, Рим,
церква Пречистої Діви Марії, Люрд
понеділок, 8-го серпня:
церква св. Івана Хрестителя, Гантер, Н. Й., о год. 9-ій ранку.

Рівнож, 6-го серпня, о год. 12-ій дня відбудеться

ПАНАХИДА

над могилою Покійного на українському православному цвинтарі св. Андрія Первозванного у С. Бавнд Бруку, Н. Дж.,
яку відправить отець протоієрей СЕРГІЙ НЕПРЕЛЬ.

Дружина — СТЕФАНІЯ
Син — проф. д-р ЯРОСЛАВ з дружиною АЛЛОЮ
і донечкою АДРІЯНОЮ

7-ий Курінь УПС
ім. Андрія Войнаровського

з великим жалем сповіщає Пластове Братство й Українську Громаду, що дня 9-го липня 1988 року в Лос Анджелес, Каліфорнія відійшла на Вічну Ватру на 84-му році багатого в добрі діла життя

бл. п. пластунка сеніор керівництва

Наталія Березовська

довголітня членка Куреня, відзначена за пластову працю орденом св. Юрія в золоті.

•

Опечаленій осиротілій Доні Подрузі Соні складають вислови глибокого співчуття курінні друзі Войнарівці.

У світлу пам'ять Покійної складає Курінь 100 долярів на Пластовий Видавничий Фонд Сірого Лева.

У П'ЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
Дорогого МУЖА

бл. п.

ІВАНА БОГДАНА ВЕРТИПОРОХА

СЛУЖБИ БОЖІ

будуть відправлені:

у церкві св. Богоявлення, Ст. Петерсбурґ, Фл.;
св. Софії в Римі;
у каплиці оо. Студитів, Італія.

Про молитви просить
дружина — ЮЛІЯ

•

Складаю:
500.00 дол. .... на св. Софію в Римі
100.00 дол. .... на св. Софію у Філядельфії, Па.
50.00 дол. .... на Вільний Університет УСА
25.00 дол. .... на оборону Дем'янюка

На сторожі...

(Закінчення зі стор. 2)

культури, де фонд культури?

Роля мистецтвознавців не лише виявляти і описувати мистецькі пам'ятки, але й мати цивільну відвагу захистити і забезпечити дальше життя пам'ятки історії, архітектури, образотворчого мистецтва.

Біля монастиря, на горі, серед лісу, є церква св. Івана, на кладовищі біля цієї церкви поховано князя Лева Даниловича. Знищити легко, відновити значно важче.

Тож, збережіть цю унікальну споруду.

„Марія з немовлям" — деталь фрески церкви Онуфрія в Лаврові (XУ сторіччя)

„1000-ліття..."

(Закінчення зі стор. 2)

Росія Горбачова і його перебудови, тобто, червона Росія, але в біленькому смужечку, є нічим іншим, тільки російською імперією, з якою, якщо ми не фарисеї, нам всім потрібно боротися. Російська Православна церква завжди була і є інструментом урядів імперіялістичної Росії, незалежно від того, червона вона, біла, чи червоно-білої смужечки для поневолення, асиміляції і деґенерації неросійських народів. Наші ж Церкви тут, коли все є на карті, повинні за нашими вимогами всеціло включитися у всегромадську акцію відзначення 1000-ліття у Вашінґтоні. 100,000 українців до Вашінґтону з гаслом: Free our Churches in Ukraine! Через пороги ґеноциду нашого народу штучно створений голодом і вбивчою русифікацією наших країн і тут і там.

Ми повинні добитися від наших сенаторів і конґресменів, що підписували наші резолюції, щоб журнал „Америка" присвятив свій випуск для СССР як українці ЗСА святкують своє 1000-ліття. Ми повинні добитися різкого протесту громадян ЗСА, щоб журнал „Радянське життя", як і інші публікації Москви, не робили своєю безсоромною пропаґандою із них безпросвітніх дурнів. Наші Церкви і Крайовий Комітет повинні знайти спільну мову на підняття наших людей до Вашінґтону, щоб їх було тут 100.000. Це є поклик часу, поклик історії! Інакше нам тут, вільним українцям, є копійка ціна.

Для всіх нас, починаючи від ієрархів і кінчаючи останнім українцем у ЗСА, це повинен бути зов часу, зов української справи, а тому і індивідуального обов'язку. Всі до Вашінґтону в жовтні! Free our Churches in Ukraine! Масова присутність, масова маніфестація, масовий протест проти узурпації червоно-білими москалями нашої історії, нашої культури, масова присутність на концертах на відзначення нашого 1000-ліття поставлять нас знову на карту світу і, можливо, принесуть позитивну допомогу в боротьбі за українську справу нашим в ланцюгах землякам на Україні. Всі до Вашінґтону в жовтні з гаслом: Free our Churches in Ukraine! Тільки в цьому ми бачимо можливості на успіх.

Люрд...

(Закінчення зі стор. 1)

кві є монастир Сестер Служебниць, яким завідують Сестри Стефанія і Ізидора.

Під час Служби Божої, співав хор „Тирса" з Вінніпеґу під дириґентурою В. Головка.

Отець Прийма, вітаючи паломників, говорив про пройдений шлях нашої Церкви, яка по нинішній день доказує цілому світові про свою живучість і видає нових героїв і мучеників. Він дякував усім жертводавцям, що причинилися до будови цього Божого українського храму в чудотворному Люрді. Їх прізвища вміщені на мармурових плитах у вітальниці церкви.

Владика Лостен у своїй проповіді пригадав присутнім про недавнє святкування Тисячоліття Хрищення України в Римі, про цей великий Божий дар для всіх тих, що свобідно можуть відзначати наше Тисячоліття Християнства. Він закликав, щоб ми не забували про нашу страдальну Церкву в Україні і передав Благословення Папи Івана Павла II для цілого українського народу.

Того самого дня, о 4-ій год. по полудні, на великій площі люрдської базиліки, коло ґроти-печари, де св. Бернадетті об'явилася Божа Матір, зібралися українські прочани з прапорами, транспарантом, на якому виднів напис в українській, французькій і англійській мовах про Українське Тисячоліття Християнства і який несли Михайло Клиш і Ольга Шевчук та напис „Україна", що його ніс Іван Дзера. Українські паломники з Владикою Лостеном, отцями стемфордської і інших дієцезій ЗСА і Канади, прилучилися до процесійного марійського походу, участь у якому беруть різні національності. В такому марійському поході часами є коло 100,000 учасників.

Керівник процесійного походу заповів, що цього дня, участь у процесії беруть українці, що відзначають своє Тисячоліття Християнства. Цей процесійний похід з найсвятішими тайнами, під час якого єпископ благословить сотки хворих, що їх привозять на візках на площу перед базилікою, починається го год. 4-ій по полудні й триває до год. 5:30 по полудні, поки процесія від ґроти не дійде до базиліки. Слід згадати, що Михайло Нагірний з Мишиґену, приїжджає до Люрду, щоб помагати хворим. Дорогу і перебування у Люрді він оплачує особисто.

Того дня, о год. 9-ій вечером, відбувся другий процесійний похід, зі смолоскипами-горіючими свічками. У програмі процесії о. П. Пащак, ЧСВВ, заповідав вервицю в українській мові, а українські паломники зі своїм Владикою Лостеном, священиками й Сестрами Служебницями відмовляли „Богородице Діво", переплітаючи молитву українськими церковними піснями. У цих процесійних походах, які відбуваються від травня до жовтня, беруть участь кожного дня Сестри Служебниці.

У п'ятницю, 15-го липня ц.р., о год. 5:45 вранці, в ґроті Владика Лостен, Єпископ Мирон Дацюк з Вінніпеґу, о. П. Пащак; о. П. Скринковський; о. Е. Манастирський; Христофор Войтина, ЧСВВ; о. Л. Лавринюк, ЧСВВ; о. Р. Набережний; о. Ю. Бенковський, о. Тарас Мірчук і інші відправили в намірені українського народу Службу Божу. При кінці Святої Літургії, Владика Лостен прочитав молитву посвяти українського народу Пречистій Діві й посвятив пам'ятник-сувеніри, закуплені в численних крамницях Люрду. Учасники Служби Божої чисельно приступали до Св. Причастя.

Того самого дня молодь, яку д-р Павло Ґой водить по Европі й показує їм стежки, якими ходили їх батьки", взяли участь у процесійному поході на площі базиліки, а „Богородицю" українською мовою заповідав Роман Маринович.

Вечером, в окремій українській каплиці базиліки, Владика Дацюк і о. Тарас Мірчук і о. А. Шаґала, ЧСВВ, відправили Молебень.

Паломники, що їх провадив Едвард Камінський з аґенції Ковбаснюк, відїхали до Ню Йорку, а інші прочани в суботу, 16-го липня ц.р., автобусом прямували через гори Піренеї і край басків до Фатіми. У неділю, 17-го липня ц.р., у місті Бурґос в Еспанії, отці П. Пащак, П. Скринковський, Е. Манастирський, Ю. Бенковський і А. Шмаґала, відправили в тамошньому готелі Святу Літургію, участь у якій взяли паломники, яких провадила Варка Бачинська і Юрій Штогрин з аґенції Ковбаснюк в Ню Йорку. З Бурґос, через Саляманку, де знаходиться один з найстарших університетів Европи й у якому після Другої світової війни студіювала наша молодь, українські паломники відвідали Фатіму.

Після появи шести з'явлень Божої Матері трьом дітям-пастушкам, між 13-им травня і 13-им жовтня 1917 року, Фатіма стала великим католицьким центром прощ. Двоє дітей, очевидців з'явлення померли, залишилася найстарша з них Люція, яка є монахинею Кармелітів. На місці з'явлення збудовано в 1944 році імпозантну базиліку. Площа цієї базиліки багато більша від площі базиліки св. Петра.

Тут у понеділок, 18-го липня, о год. 8-ій вечора, у „Каплиці З'явлення", отці П. Пащак, П. Скринковський, Е. Манастирський, А. Шмаґала, Р. Набережний і Ю. Бенковський, відправили вервицю, участь у якій брали й інші прочани світу. І тут прочани з українськими прапорами й україномовною „Богородице Діво" і українським церковним, співом вказали чужинцям свою приналежність до Католицької Вселенської Церкви. Отець Пащак, на вступі „Богородиці", яку заповідала Таня Рабій, сказав, що український нарід віддав себе під покров Матері Божої за князя Ярослава, а Папа Пій XII віддав Україну під покров Божої Матері в 1939 році. Відтак за о. Пащаком усі відмовили молитву посвяти українського народу Пречистій Богородиці. У процесійному поході з горіючими свічками-смолоскипами взяли участь усі присутні.

У вівторок, 19-го липня, о год. 8-ій вранці отці П. Пащак, Е. Манастирський, П. Скринковський, Ю. Бенковський і о. А. Шаґала, ЧСВВ, відправили в „Каплиці З'явлення" Святу Літургію і спільною молитвою з прочанами дякували Богові, що можуть святкувати Тисячоліття Християнства України у вільному світі.

У Фатімі з групою українських прочан, керівниками якої були Ю. Штогрин і В. Бачинська, була й група паломників, що нею провадив Іван Лучечко. Всі вони є досвідченими керівниками тур, які влаштовує аґенція Ковбаснюк в Ню Йорку.

У п'ятницю, 22-го липня, українські прочани залишили Лісбону, щоб повернути до ЗСА, місця свого поселення.

І. Дзера несе напис „Україна", за ним йдуть Владика В. Лостен, духовенство і прочани.

ПРОПУЩЕНО ЛІНІЙКУ

У вістці про відвідини „Свободи" д-ром Мирославом Драганом і гостем з Німеччини науковцем Дітером Ленером, коли Д. Ленер пояснював редакторам щоденника виказку Івана Дем'янюка, пофальшовану каґебістами, і тому Д. Ленер знайшов аж 50 кричущих помилок в ній, — пропущено рядок в третьому абзаці з кінця, на 4-ій сторінці газети. („Свобода", ч. 145, з вівтірка, 2-го серпня). Цей рядок треба читати так: „Досі Д. Ленер є в контакті з д-ром М. Драганом, що опікується ним в часі перебування Д. Ленера в ЗСА". Ред.